Boekenverkoop Vlaanderen 2017: daling

15-02-2018 08:55

In 2017 daalde de verkoop van papieren boeken in Vlaanderen met 3% in afzet en 1,5% in omzet t.o.v. 2016. Dit heeft vooral te maken met het ontbreken van een paar echte bestsellers.

In bijna alle verkoopkanalen daalt de verkoop. De boekenverkoop via internet stijgt daarentegen fors, met 13%. Ook op de boekenmarkt zet de opmars van de onlineverkoop zich dus voort.
In 2017 werden in Vlaanderen 14 miljoen boeken verkocht, dat is ongeveer 0,4 miljoen minder dan vorig jaar. De omzet daalde van 188,3 miljoen naar 185,6 miljoen. De daling doet zich voor in zo goed als alle genres. Alleen in het genre non-fictie informatief stellen we een stijging met 7% vast.

Marktkanalen
Het sterkst groeiende kanaal in de verkoop van papieren boeken zijn de internetwinkels. Hun omzet steeg in 2017 met 13% en hun marktaandeel stijgt van 17,3 % naar 19.9%. Alle andere kanalen kenden een daling.
De onlinemarkt beslaat nu meer dan 16% van de totale afzet. Eén papieren boek op zes wordt in Vlaanderen

dus online verkocht. De evolutie van de kleinhandel naar e-commerce wordt, net zoals in alle branches, elke maand duidelijker.

Kanttekeningen van Alexis Dragonetti, gedelegeerd bestuurder van Boek.be
1. 89% van de kassaverkoop wordt vandaag in deze cijfers in kaart gebracht. Een aantal stabiele verkoopkanalen voor bestsellers zijn minder goed gedekt in dit overzicht. Denken we hierbij aan de betere perswinkels en stripspeciaalzaken. Hierdoor wordt de daling in de verkoop dus licht uitvergroot.
2. De boekenmarkt evolueert. Een deel van de boekenverkoop gaat van fysieke boeken over naar digitale boeken. Deze compenserende omzet is niet in de cijfers opgenomen. Een duidelijk beeld krijgen van deze fluctuatie is niet eenvoudig, deze analyse is een prioriteit voor de nabije toekomst. De gemiddelde kostprijs van een digitaal boek - en dus de omzet die er in globo aan verbonden is - ligt meestal lager dan die van het fysieke exemplaar. Maar er is wel degelijk sprake van een verkocht boek. Volume en omzet inzake digitale boeken moeten dus met enige fijnheid worden geanalyseerd.
3. De cijfers tonen een duidelijke verschuiving naar e-commerce. Online winkels van fysieke boeken vormen een snelgroeiend verdelingskanaal. De grootste speler, Bol.com, is in Nederland gevestigd. Daardoor wordt een deel van de verkoop, met name bij Vlaamse importeurs, boekhoudkundig niet in Vlaanderen maar in Nederland geregistreerd. Deze verkoopcijfers zijn wel opgenomen in de omzet die in deze studie wordt weergegeven maar zij komen dus niet overeen met de boekhoudkundige realiteit.
4. De implementatie van de Gereglementeerde Boekenprijs (GBP) in Vlaanderen op 1 juli 2017 verliep moeilijk op praktisch en technisch vlak. Verder leven wij sinds 1 januari 2018 in een land waar de facto twee wetgevingen bestaan rond Boekenprijzen. Er is immers een verschillende GBP actief in Nederlandstalig en Franstalig België. De complexe inloop rond deze wetgeving(en) werkt op dit ogenblik vermoedelijk commercieel remmend voor een groot deel van de markt. Meer diepgaande analyse in de nabije toekomst zal hier duidelijkheid over moeten geven.

Het kenniscentrum van Boek.be en GfK maken van de analyse van alle voornoemde punten een prioriteit in 2018 om de kassaverkoop van fysieke en digitale boeken zo goed mogelijk in kaart brengen en de relevantie van de cijfers verder te optimaliseren.

USA
Publishers Weekly bericht deze week dat ook de boekverkoop in USA in 2017 daalde. Lang zag het er naar uit dat 2017 een groei liet zien ten opzichte van 2016, maar de laatste 5 maanden waren beduidend minder en ook de traditionele goede maand december viel tegen. Ulteindelijk werd een min van 3,6% ten opzichte van 2016 genoteerd.

Nederland
Nederland doet het dan redelijk goed ten opzichte van deze twee landen: over 2017 was slechts een kleine daling, 0,1% voor het Nederlandse boek te noteren. De totale omzet steeg in Nederland wel, met 0,5%